

Ca

Studia

Nagy Kornél

Studia

Nagy Kornél: Lembergben kezdődött...

Hosszú időn keresztül az volt a tudományosan elfogadott nézet, hogy az örménykatolikus (unitus) egyház az 1742. évben jött létre az akkori Oszmán Birodalom területén. Erre a megállapításra az utóbbi esztendőök kutatásai alaposan rácsáfoltak. Az örménykatolikus egyház, a görögkatolikushoz hasonlóan, Kelet-Európában, a Lengyel-Litván Unió területén a 17. század első harmadában jött létre. Ebben a folyamatban jelentős szerepet játszott a soknemzetiségű Lemberg (Lwów, Ilov) (ma L'viv Ukrajnában) városa, ahol a 13. század vége óta jól szervezett örmény közösség létezett, élén az örmény egyházfők, a katolikusok által kinevezett püspökökkel, majd érsekekkel. Lemberg városa templomaival, iskoláival és nyomdájával a késő középkorban, valamint a korajúkorban az örmény kultúra mentővárává vált, hiszen az anyaországi örmény területek akkoriban idegen hatalmak megszállása alatt álltak, amely ez által az őslakosság tömeges elvándorlását eredményezte. A rekatolizáció a Lembergben és a Lengyel-Litván Unió területén élő örménységet 1627-ben érte el, amely sok, elhúzódó konfliktust eredményezett.

Jelen kötet az 1627-ben, Nikol Torosowicz érsek kinevezésével kezdődő lemergi örmény egyházi unióra koncentrál. A legújabb levéltári kutatások tükrében arra keres választ a szerző, hogy milyen történelmi előzmények jellemezték az örményeket az egyházi uniót megelőzően az anyaországban és Lembergben. Nagy Kornél azt is vizsgálja, hogy kik és milyen megfontolásból kezdeményezték az egyházi unió létrejöttét. A kötet arra is kitér, hogy milyen formában akarták létrehozni az örménykatolikus egyházat, és miképpen kívánták megalkotni rítusukat és szervezeti rendszerüket. Választ keres arra a kérdésre is, hogy milyen hatást gyakorolt az egyházi unióra az intézményesített papképzés megoldása, és hogy az egyházi unió megszilárdulását követően hogyan próbálta Lemberg a moldvai és az erdélyi örmény közösséget a vallási egyesülésre bírni a 17. században. Végül a kötet arra is kitér, hogy milyen rövid-, közép-, illetve hosszú távú hatással járt a lemergi egyházi unió, illetve az örménykatolikus egyház megszületése magára az örménységre.

Nagy Kornél 1973-ban született Szőnyben (ma Komárom). Tatabányán, a Szabó József Geológiai Technikumban érettségizett 1991-ben. Ezt követően a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának történelem szakára nyert felvételt, ahol 1997-ben diplomázott. A budapesti Közép-Európa Egyetem (CEU) középkortudományok szakán 2002-ben szerzett angol nyelvű mesterdiplomát. Az 1990-es évek közepétől kezdve vendéghallgatóként a nemzetközi híru armenista Schütz Ödön (1916–1999) professzor armenisztikai kurzusait hallgatta az ELTE Bölcsészettudományi Karán. Egyetemi diplomáinak megszerzését követően az ELTE BTK Történettudományi Doktori Iskolájának lett a hallgatója. Doktori értekezését az ELTE BTK-n 2009-ben védte meg summa cum laude minősítéssel Az erdélyi örmények katolizációja (1685–1715) címmel. Kutatási területe a középkori örmény történelem és filológia, valamint az erdélyi és lengyelországi örménykatolikus egyház 17–18. századi története. Kutatási témájában a hazai közgyűjtemények mellett Bécsben, Erdélyben, Jerevánban, Rómában, Vatikánban és Velencében folytatott és folytat rendszeres levéltári kutatásokat. Nagy Kornél 2005 óta az ELKH (korábban MTA) Bölcsészettudományi Központ Történettudományi Intézetének tudományos munkatársa.

Ca
collectanea
athanasiana

collectanea
athanasiana

I/12

Lembergben kezdődött...

Az örménykatolikus
egyház születése

collectanea
athanasiana